

Keskustelualoite KA 12/2016 vp

Stefan Wallin r ym.

Keskustelualoite turvapaikanhakijoiden oikeusturvasta

Eduskunnan puhemiehelle

Suomi on pitkään ollut esimerkkinä muille tavoitteissaan olla humanitäärinen oikeusvaltio. Pala palalta pääministeri Sipilän hallitus on murentanut tätä kuvaa. Hallituksella on ollut aktiivinen tavoite tehdä Suomesta sellainen maa, jonne turvapaikanhakijat eivät halua tulla. Tämän tavoitteen varjolla on tehty useita lakimuutoksia. Turvapaikanhakijat saavat vastaisuudessa vain erityistilanteessa avustajan mukaan turvapaikkakuulusteluun. Avustajien korvaukset on asetettu tasolle, joka ei anna mahdollisuutta perehtyä asiaan kunnolla. Valitusaikoja on lyhennetty. Perheenyhdistäminen on käytännössä riippuvaista siitä, ymmärtääkö turvapaikan saanut hakea sitä heti päätöksen saatuaan.

Hallitus tuntuu olevan siinä uskossa, että henkilö, joka ei osaa suomea tai englantia, joka on joutunut hylkäämään perheensä, kotinsa, kaikkensa ja joka pusketaan läpi suomalaisen byrokraattisen systeemin ilman, että kukaan todella pysähtyy kuuntelemaan häntä, pystyisi toimimaan selkeästi ja loogisesti läpi koko turvapaikkaprosessin.

Tehtyjä lakimuutoksia on perusteltu mm. prosessin nopeuttamisella. Käytännössä näillä toimilla on kuitenkin pyritty vaikeuttamaan oleskeluluvan saamista Suomessa. Mitä lyhyempi valitusaika on ja mitä huonommin oikeudellinen avustaja on saatavilla, sitä vaikeampaa turvapaikanhakijan on saada asiansa oikeudenmukaisesti käsitellyksi. Lakiesitys on hyväksytty eduskunnassa siitä huolimatta, että perustuslakivaliokunta on suhtautunut siihen kriittisesti ja esitys tosiasiallisesti on heikentänyt turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa.

Hallituksen tavoitteena on nyt nopeuttaa turvapaikka-asioiden käsittelyä hallinto-oikeuksissa niin, että keskimääräinen käsittelyaika on alle kuusi kuukautta. Jo aiemmin olemme saaneet kuul-la Maahanmuuttoviraston tiukentuneista käsittelytavoitteista.

Pyydämme hallitusta selvittämään, miten se katsoo turvapaikanhakijoiden oikeusturvan toteutuvan, kun turvapaikanhakijoille asetettuja vaatimuksia lisätään, mahdollisuuksia avustajaan rajoitetaan, käsittelyä nopeutetaan ja virheiden oletetaan korjaantuvan valitusprosessin kautta.

Julkisuuteen on levinnyt tieto Maahanmuuttoviraston muuttuneista maiden turvallisuusarvioista. Kaikki vastuulliset tahot ovat väittäneet olleensa tietämättömiä asiasta tai muuten vailla vastuuta. Siitä huolimatta Suomi määrää tuhansien ihmisten kohtalon tällaisten linjausten perusteella. Hallituksen tulee perusteellisesti selvittää ja selittää miksi Maahanmuuttovirasto on muuttanut arvioitaan Irakin, Afganistanin ja Somalian turvallisuustilanteesta.

Keskustelualoite KA 12/2016 vp

Hallituksen tulee myös tuntuvasti parantaa niiden turvapaikanhakijoiden tilannetta, joiden epäilään joutuneen ihmiskaupan uhreiksi. Me emme voi hyväksyä ulkomaalaispolitiikkaa, joka johtaa siihen, että tällaisia ihmisiä käännytetään takaisin jopa niihin maihin, joissa he alun perin ovat joutuneet ihmiskaupan uhreiksi. Suomen kansallinen ihmiskaupparaportoiija on kommentoinut tapausta tiukin sanoin. Suomi saattaa rikkoa kansainvälisiä sopimuksia, kun se poistaa maasta ihmiskaupan uhreiksi epäiltyjä ihmisiä. Hallituksen tulee varmistaa, että Maahanmuuttoviraston toiminta ei ole oikeusvaltioperiaatteen vastaista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta käy ajankohtaiskeskustelun turvapaikanhakijoiden oikeusturvasta.

Helsingissä 20.9.2016

Stefan Wallin r
Mats Löfström r
Anna-Maja Henriksson r
Thomas Blomqvist r
Veronica Rehn-Kivi r
Mats Nylund r
Mikaela Nylander r
Eva Biaudet r
Susanna Huovinen sd
Anders Adlercreutz r
Peter Östman kd
Li Andersson vas
Sanna Marin sd
Tytti Tuppurainen sd
Emma Kari vihr
Krista Mikkonen vihr
Olli-Poika Parviainen vihr
Jani Toivola vihr
Pekka Haavisto vihr
Ville Niinistö vihr
Ozan Yanar vihr
Satu Hassi vihr
Jyrki Kasvi vihr
Katja Hänninen vas
Hanna Sarkkinen vas
Aino-Kaisa Pekonen vas
Matti Semi vas
Erkki Tuomioja sd
Krista Kiuru sd
Ilkka Kantola sd